

संस्कृत

क्र. नं. १३

राजवाडे

स्लोन

अंक

१४

शाखा

संभ

ग्रंथनाम

संप्रदायी स्लोन

ग्रंथकार

काल

पृष्ठ

स्थल

प्र. ५९ ते ७२

६९७/स्लोन. ४९४

1

व्याबहुभिरिह रूपैर्यदा स्थिता ॥ तत्संहृतं मये
केवतिष्ठा म्याजौ स्थिरो भव ॥ ५ ॥ ७ ऋषिरुवाच ॥
ततः प्रवृत्ते यु दुंदेव्याः शुभस्य चोभयोः ॥ पश्य
तां सर्वदेवानामसुराणां च दारुणं ॥ ६ ॥ शरवर्षैः
सितैः शस्त्रैस्तथास्त्रैश्चैव दारुणैः ॥ तयो र्युद्धम
भूद्वयः सर्वदेवभयंकरं ॥ ७ ॥ दिव्या न्यस्त्राणि श
तशो मुमुचेयान्यथा विकंका ॥ बभंज त्रानि दे
त्येन्द्रस्तत्रातीघातकर्तृभिः ॥ ८ ॥ मुक्कानितेन च
स्त्राणि दिव्यानि परमेश्वरी ॥ बभंज लीलयैवो ग्न
दुंकारो चारणादिभिः ॥ ९ ॥ ततः शरशतैर्दवी

१२

(2)

॥५९॥

माछादय तसोसुरः॥सापितत्कुपितादेवीधनुश्चि
छेदनेषुभिः॥९०॥छिन्नेधनुषिदैत्येन्द्रस्तथाशक्ति
मुपाददे॥त्रिछेददेवीचक्रेणातामप्यस्यकरेस्थि
तां॥९१॥ततःखड्गमुपादायशतचंद्रं चभानुम
त्त॥अभ्यधावत्तलोदेवीदेव्यानामधिपेश्वरः॥
॥९२॥तस्यापततएवाशुखड्गं चत्रिछेदचंडिका॥
धनुर्मुक्तैःसितैर्बीणैश्चर्मचार्ककरामलं॥९३॥
हताश्वःसतदादैत्यैश्चिन्नेधन्वाविसारथिः॥
जग्नाहमुद्गरंघोरमंबिका निधनोद्यतः॥९४॥१७
त्रिछेदापततस्तस्यमुद्गरंनिशितैःशरैः॥त ॥५९॥
आपिसाभ्यधावतांमुष्टिमुद्यम्यवैगवान्॥९५॥१८

(2A)

समुष्टिं पातयामास हृदये दैत्यपुंगवः ॥ देव्या
संवापि सा देवी तलेनोरस्य ता उच्यते ॥ १६ ॥ तल
प्रहाराभिहतो निपपात महीतले ॥ स दैत्यराजः
सहसा पुनरेव तथोत्थितः ॥ १७ ॥ उत्पत्य च प्रगृ
ह्योच्चैर्द्वीगगनमास्थितः ॥ तत्रापि सानिराधा
रायुयुधेतेन चंडिका ॥ १८ ॥ नियुद्धं खेतदा दैत्य
श्रंजिका च परस्यरा ॥ चक्रतुः प्रथमं सिद्धं मुनिवि
स्मयकारकं ॥ १९ ॥ ततो नियुद्धं सुचिरं कृत्वा तेनां
बिका सह ॥ उत्साद्यत्रामया मासविक्षेपधर
णीतले ॥ २० ॥ स क्षिप्तो धरणीं प्राप्य मुष्टिमुद्य

(3)

॥५२॥

म्यवेगतः॥ अभ्यधावतदुष्टात्मानं द्विका निधने छ
या॥ २३॥ तमायां तंततो देवी सर्वदेव्यजनेश्वरं॥ ज
गत्यापातयामास भित्वा शूलेन वक्षसि॥ २३॥ सग
तासुः पपातो व्यो देवी शूलो ग्न विक्षितः॥ चालय
न्त्स कलां पृथ्वीसा विद्युदोपां सपर्वतां॥ २४॥ ततः
प्रसन्नं सकलं हतेन सिन्दुरात्मनि॥ जगत्त्वास्थ्य
मती वापनिर्मलं चाभवन्नभः॥ २४॥ उत्सातमेघाः
सोल्काये प्रागा संस्तत्रामंययुः॥ सरितो मागेवा
हिन्यस्तथा संस्तत्र पातिते॥ २५॥ ततो देवगणाः
सर्वे हर्षनिर्भरमानसाः॥ बभूवुर्निहतेन स्मिन् ॥ ५२॥

(3A)

नांधवीललितंजगुः॥२६॥ अवादयं स शैवान्येन
नृनुश्चाप्सरोगणाः॥ ववुःपुण्यासथावाताः सुप्र
भोभूद्दिवाकरः॥२७॥ जज्वलुश्चाग्नयः शानाः शा
नादिगजनिनसुनाः॥२८॥ ॥ इति मार्कंडेयपु
राणे सावर्णिके मन्वन्तरे देवी माहात्म्ये शुंभवधोना
मदशमोध्यायः॥ ॥ ऋषिरुवाच॥०॥ ॥
देव्याहतेतत्र महासुरे देसंडाः सुरावह्निपुरोगमास्ता
कात्यायनीतुष्टुबुरिष्टलाभादिकासिवक्राह्वविक
कासिताशाः॥१॥ देवापुत्रुः॥ देविप्रपन्नार्तिहरे
प्रसीदप्रसीदमातर्जगतोखिलस्य॥ प्रसीदविश्वे

(6)

॥६३॥

श्वरिपाहि विश्वं तमीश्वरी देवि चरां चरस्य ॥ २॥ आ
धारभूता जगत स्वमेकामाही स्वरूपे णयतः स्थि
तासि ॥ अपां स्वरूपस्थितया त्वयैतदाप्यायते क
त्स्न मलंघ्य वीर्ये ॥ ३॥ त्वं वैष्णवीशक्तिरनेन वीर्या
विश्वस्य बीजं परमासिमाया ॥ संमोहितं देवि सम
स्तमेव त्वं वैश्रसन्नाभुवि मुक्तिहेतुः ॥ ४॥ विद्याः स
मस्तास्तव देवि मेदास्त्रियः समस्ताः सकला जगत्सु ॥
५॥ त्वं त्वयैकया पूरितं मं वयतत्काने स्तुतिः स्तव्य
परापरोक्ता ॥ ५॥ सर्वभूता यदा देवी स्वर्गमुक्तिप्र
दायिनी ॥ त्वं स्तुता स्तुतये का वा भवंतु परमोक्त ॥ ६॥

(५१)

यः॥ ६॥ सर्वस्य बुद्धिरूपेण जनस्य हृदि संस्थिते॥
स्वर्गापवर्गदेहविनाशयणिनमोस्तुते॥ ७॥ कला
काष्ठादिरूपेण परिणामप्रदायिनि॥ विश्वस्याप
रतौ शक्तनारायणिनमोस्तुते॥ ८॥ सर्वमंगलमा
गल्येशिवे सर्वाथसाधिके॥ शरण्ये चंबके गोरि
ना०॥ ९॥ सृष्टिस्थितिविनाशानां शक्तिमूले सना
तनि॥ गुणाश्रये गुणमयना०॥ १०॥ शरणागतदी
नार्तपरित्राणपरायणा॥ विश्वस्यातिहरे देविना०
॥ ११॥ हंसयुक्तविमानस्थे ब्रह्मणीरूपधारिणि॥
कौशाभः क्षरिके देविना०॥ १२॥ विशूलचंद्रादि

(5)

॥५४॥

धरेमहावृषभवाहिनि॥माहेश्वरीस्वरूपेणाना॥^{१५}३३॥
मयूरकुक्कुटदन्तेमहाशक्तिधरेनघे॥कोमाशिरूप
संस्थानेना॥१४॥शंखचक्रगदाशार्ङ्ग०गृहीत
परमायुधे॥प्रसीदवस्मवीरूपेना॥१५॥गृहीतोग्र
महाचक्रदंष्ट्रादुत्तसंधरे॥वराहरूपिणिशिवेना०
॥१६॥नृसिंहरूपेणग्रणहंतुंदेत्यान्कृतोद्यमे॥
त्रैलोक्यत्राणमहितेना॥१७॥किरीटिनिमहा
वज्रोसहस्रनयनोज्वले॥वृत्रप्राणहरेचंद्रिना०
॥१८॥शिवइतीस्वरूपेणहतदैत्यमहाबले॥घोर
रूपेमहारावेना॥१९॥दंष्ट्राकरालवदनेशिरो॥५४॥

२९

(5A)

३३

मालाविभूषणे॥ चामुंडेमुंडमथनेना०॥ २०॥ ल
क्ष्मिन्कज्जेमहाविद्येश्रद्धेषुष्टिस्वधेध्रुवे॥ महारात्रि
महायिना०॥ २१॥ मेधेसरस्वतिवरफत्तिबाभ्रवि
तामसि॥ नियतेत्तपसीदेशेना०॥ २२॥ सर्वस्वरूपे
सर्वेशे सर्वशक्ति समन्विते॥ भयेभ्यस्त्राहिनो देवि
दुर्गे देवि नमोस्तुते॥ २३॥ एतत्तेवदनं सौम्यं लोच
नत्रयभूषितं॥ पातुन सर्वभीतिभ्यः कात्यायनि
नमोस्तुते॥ २४॥ ज्वालाकरालमत्युगमशेषासु
रसूदनं॥ विशूलंपातुनोभीतेर्भद्रकालिनमोस्तु
ते॥ २५॥ दिनस्तिदैत्यतेजांसिस्वनेनापर्ययाज

(6)

॥५५॥

गत् ॥ साघंरापातुनेदेवि पापेभ्योनः सुतानिव ॥
॥२६॥ असुरासृग्वसापंकचर्चितस्नेकरोज्वलः ॥
भश्रुमायखड्गोभवतु चंडिकेत्वांनतावयं ॥२७॥
रोगानशेषानपहंसितुष्टारुष्टातुकामान्सकला
नभीष्टान् ॥ त्वामाश्रितानानविपन्नराणां त्वामा
श्रिताह्याश्रयतां प्रयाति ॥२८॥ एवत्कृतंयत्कद
नंत्वयाद्यधर्मद्विषांते विमहासुराणां ॥ रूपेनरने
केर्बहुधात्ममूर्तिं कृत्वां विकेतलसकरोतिकान्या ॥
॥२९॥ विद्यासुरास्त्रेषुविवेकदीपेघाद्येषुवाक्ये
पुचकालदन्या ॥ ममत्वगर्तेषहंति महान्धकारे ॥५५॥

(6A)

विभ्रामयस्येनदातीवविश्वं॥ ३०॥ रक्षांसियत्रोग
विषाश्वनागायत्रारयोदस्युबलानियत्र॥ दावान
लोयत्रतथाधिमध्येनत्रास्तृतात्वंपरिपासिविश्वं॥
३३॥ ३१॥ विश्वेश्वरित्वपरिपासिविश्वंविश्वामिका
धारयसीतिविश्वं॥ विश्वेश्वरावंध्याभवतीभवंतिवि
श्वेश्वरायेत्वयिमक्तिनम्रा॥ ३२॥ देविप्रसीदप
रिपालयनोस्मिन्नेतिह्यथामसुरवधादधुनैव
सद्यः॥ पापानिसर्वजगतांप्रशमनयाश्रुतुत्यात
पाकजनितान्श्वसहोपसर्गान्॥ ३३॥ प्रणतानां
प्रसीदत्वंदेविविश्वार्तिहारिणि॥ त्रैलोक्यवासिना

(७)

॥५६॥

मीड्ये लोकानां वरदा भवं ॥ ३४ ॥ ३५ ॥ देव्युवाच ॥ ०३७ ॥
वरदाहं सुरगणा वरं यन्मनसेच्छथ ॥ न वृणुध्वं प्रय
च्छामि जगतामुपकारकं ॥ ३५ ॥ देवा उचुः ॥ ०३८ ॥
सर्वबाधाप्रशमनं त्रैलोक्यस्याखिलेष्वेति ॥ एवमे
तत्त्वया कार्यमस्मद्देवि विनाशनं ॥ ३६ ॥ ४० ॥ देव्युवा
च ॥ ०३९ ॥ वैवस्वते नरप्रोक्तं अष्टाविंशति मे युगे ॥ शुं
भो निशुंभश्चैवान्यावुसत्येते महासुरो ॥ ३७ ॥ न
दगोपकुले जाता यशोदा गर्भसंभवा ॥ न तस्तौ ना
शयिष्यामि विंध्याचलनिवासिनी ॥ ३८ ॥ पुनर
प्यतिरोद्वेणारूपेण पृथिवीतले ॥ अबर्तोर्यहनि ॥ ५६ ॥

(7A)

४४
ष्यामिवैप्रचित्रांस्तदानवान् ॥ ४४ ॥ भक्षयंत्याश्च
तानुगान् वैप्रचित्रान्महासुरान् ॥ रक्तादंताभविष्यं
तिदाडिभीकुसुमोपुमाः ॥ ४५ ॥ ततोमां देवताः स्व
र्गमर्त्यलोकेचमानवाः ॥ स्तवतो व्याहरिष्यंति स
ततरक्तादंतिकां ॥ ४६ ॥ पतिं न सी भूयश्च शतवा
र्षिक्यामनावृष्ट्यामनुभसि ॥ मुनिभिः संस्तुता
भूभो संभविष्याम्यया निजा ॥ ४७ ॥ ततः शतेन
नेत्राणां निरीक्षिष्यामियन्मुनीन् ॥ कीर्तयिष्यंति
मनुजाः शनाक्षीमितिमांततः ॥ ४८ ॥ ततोहम
खिलं लोकमात्मदेहसमुद्रवैः ॥ परिष्यामि सु

(8)

५७॥

राः शाकैरावृष्टैः प्राणधारकैः ॥ ४५ ॥ शाकं भरीति
विरव्याति तदा या स्यात्स्य हं भ्रुवि ॥ तत्रैव च वधिष्या
मिदुर्गमाख्यं महासुरं ॥ ४६ ॥ दुर्गादे। वीत्तिविरव्या
तं तन्मेनामभविष्यति पु॥ पुनश्चाहं यदा भीमं रूपं
कृत्वा हिमालये ॥ ४६ ॥ रक्षांसि भक्षयिष्यामि
मुनीनां त्राणकारणत ॥ ततो मां मुनयः सर्वे स्तो
ष्यंत्या नम्रमूर्तयः ॥ ४७ ॥ श्रीसादेवीति विरव्यातं
तन्मेनामभविष्यति ॥ यदा रूपाख्यस्त्रै लो क्ये
महां बाधां करिष्यति ॥ ४८ ॥ तदा हं भ्रामररूपं कृ
त्वा संख्ययषद्दं ॥ त्रैलोक्यस्य हि तार्थाय वधि ॥ ५७ ॥

(8A)

५४
ष्यामिमहासुरं ॥ ४२ ॥ भ्रामरीतिचमालोकास्त
दास्तोष्यंतिसर्वतः ॥ इत्थं यदायदाबाधादानवो
क्त्वा भविष्यति ॥ ५० ॥ तदा तदावतीर्या हं करिष्याम्य
रिसंक्षयं ॥ ५१ ॥ ५२ ॥ इति मार्कंडेयपुराणे सा
वर्णिके मन्वन्तरे देवीमातात्म्ये नारायणिसू
तिरेकादशोऽध्यायः ॥ ९९ ॥ देव्युवाच ॥ १
एभिः स्तवैश्च मानित्यं स्तोत्रं ते य समाहितः ॥
नस्याहं सकलां बाधां नाशयिष्याम्यसंशयं ॥ १० ॥
मधुकैटभनाशं च महिषासुरसूदनं ॥ कीर्त
यिष्यंति ये तद्ब्रह्मं शुभं निशुभयोः ॥ ११ ॥ अष्टं

(१)

॥५८॥

ष्टस्यां च चतुर्दश्यां नवम्यां चैकत्रेण सः ॥ श्रोत्रं
ति चैव यभक्त्या मममाहात्म्यमुत्तमं ॥ ५७ ॥ न
तेषां दुष्टं किंचिद्दुष्टं तोला नवापदः ॥ न भवि
ष्यति दारिद्र्यं न चैवैष्टवियोजनं ॥ ५८ ॥ शत्रुतो
न भयं तेषां हस्तुता वानरा जतः ॥ न शस्त्रानल
तो योद्या कदाचित् स भविष्यति ॥ ५९ ॥ तस्मान्म
मैतन्माहात्म्यं पठित्वा समाहितैः ॥ श्रोत्रं च
सदा भक्त्या परं स्वस्वयत्नं महत् ॥ ६० ॥ उपसर्गा
न शेषांस्तु महामारी समुद्रगान् ॥ तथा त्रिविध
मुत्पन्नं माहात्म्यं शमयेन्मम ॥ ६१ ॥ यत्रैतत्पद्य ॥ ५८ ॥

(१८)

तेसम्य। इन्द्रि० त्यमायतनेमम॥ सदानत हिमोक्ष्या
मिसां निधं तत्रमे स्थितं ॥ ८ ॥ बलिप्रदाने पूजाया
मग्निकार्यमहोत्सवे ॥ सर्वममेतच्चरितमुच्चार्य
श्राव्यमेवच ॥ ९ ॥ जानता जानता वापि बलिपूजां
तथा कृतां ॥ प्रतीक्षिष्याम्यहं प्रीत्यावद्दिहामं
तथा कृतं ॥ १० ॥ शरकाले तु महापूजा क्रिय
ते याचवार्षिकी ॥ तस्याममेतन्माहात्म्यं श्रुत्वा भक्ति
समन्वितः ॥ ११ ॥ सर्वबाधाविनिर्मुक्तो धनधान्य
समन्वितः ॥ मनुष्यो मत्प्रसादेन भविष्यति न संश
यः ॥ १२ ॥ श्रुत्वा ममेतन्माहात्म्यं तथा चोत्सन्नयः

(१०)

॥६६॥

शुभाः॥ पराभ्रकमंचयुद्धेषु जायते निर्भयः पुमान्
॥१३॥ रिपवः संक्षयं यांतिकल्याणं चोपपद्यते ॥
नंदते च कुलं पुंसां माहात्म्यं मम शृण्वतां ॥१४॥ शां
तिकर्मणि सर्वत्र तथा दुःस्वप्नदर्शने ॥ गृहपीडा
सुचोग्ना सुमाहात्म्यं शृणुयात्प्रमम ॥१५॥ उपसर्गाः
शमं यांति गृहपीडा श्वदारुणाः ॥ दुस्वप्नं च नृभि
दृष्टं स्वप्नमुपजायते ॥१६॥ बालगृहाभिभू
तानां बालानां शांतिकारकं ॥ संघातभेदे च नृणां
मैत्रीकरणमुत्तमं ॥१७॥ दुरत्तानामशेषाणां व
लहानिकरं परं ॥ रक्षोभूतविशाचानां पठनादे ॥१८॥
वनाशनं ॥१९॥ सर्वममैतन्माहात्म्यं मम सां

(10A)

निध्यकारकं ॥ पशुपुष्पा र्ध्रुपैश्वरगंधदीपैस्त
शोत्रमैः ॥ १२ ॥ विप्राणां भोजनैर्होमैः प्रेक्षणीये र
हर्निशां ॥ अन्यैश्च विविधैर्भोगैः प्रदानैर्वसरेण या
॥ २० ॥ प्रीतिर्मक्रियते सा स्मिन्सकृदुच्चरिते श्रुते ॥
श्रुतं हरति पापानि तथारोग्यं प्रयच्छति ॥ २१ ॥ र
क्षां करोति भूतभ्यो जन्तानां कीर्तनं मम ॥ युद्धेषु
चरितं यन्मदुष्टे दैत्यनिवर्तणं ॥ २२ ॥ तस्मिन्सकृत्वे
रिक्तं कृतं भयं पुंसो न जायते ॥ युष्माभिः स्तुत
योयाश्च याश्च ब्रह्मर्षिभिः कृताः ॥ २३ ॥ ब्रह्मणा
चकृता याश्च स्त्रीः स्तुत्रयच्छं नु शुभांमतिं ॥ अर

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com